

Narsisizmin Kırılgnlık Düzeyi ile Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Düzeyi İlişkisi

The Relationship between Fragile Level of Narcissism and Social Anxiety and Loneliness Level

ÖZET

Bu çalışma, yetişkin bireylerde kırılgn narsisizm ile sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelenmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada narsisizmin kırılgn boyutu, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeylerinin cinsiyet değişkeni, romantik ilişki değişkeni, yaş değişkeni ve gelir durumu değişkeni ile olan ilişkisi de incelenmiştir. Bu araştırmanın örneklemini, 18 ile 60 yaş aralığındaki 216 kadın, 102 erkek toplam 318 yetişkin birey oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil olan bireylere veri toplama amacıyla "Sosyo-demografik Bilgi Formu", "Kırılgn Narsisizm Ölçeği", "Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği" ve "SELSA-S Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği" uygulanmıştır. Uygulanan ölçeklerin analizi SPSS 26 programında gerçekleştirilmiş, araştırmada, çoklu doğrusal regresyon analizi, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında kırılgn narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu, sosyal anksiyete ve yalnızlığın kırılgn narsisizmi bir bütün olarak yordadığı bulunmuştur. Bunun yanı sıra cinsiyet değişkeninin kırılgn narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyiyle arasında anlamlı bir fark bulunmadığı, yaş değişkeninin sosyal anksiyete ve kırılgn narsisizmle arasında anlamlı bir fark olmadığı fakat yalnızlık ile anlamlı olarak farklılık gösterdiği, ilişkisi olmayan bireylerin ilişkisi olan bireylere oranla daha yüksek yalnızlık puanına sahip olduğu, düşük gelir durumuna sahip olan bireylerin orta düzey gelir durumuna sahip olan bireylerden daha yüksek yalnızlık puanlarına sahip olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Çalışmanın sonucu, literatür eşliğinde ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kırılgn Narsisizm, Sosyal Anksiyete, Yalnızlık

ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between vulnerable narcissism and social anxiety and loneliness levels in adult individuals.. The relationship between the fragile dimension of narcissism, social anxiety and loneliness levels with gender variable, romantic relationship variable, age variable and income status variable was also examined in the research. This research is made of 216 women and 102 men, totally 318 adults aged between 18 and 60. "Socio-demographic Information Form", "Fragile Narcissism Scale", "Liebowitz Social Anxiety Scale" and "SELSA-S Social and Emotional Loneliness Scale" were has been applied on the purpose of collecting data from the individuals who were included in the research. The analysis of the scales was carried out in the SPSS 26 program and multiple linear regression analysis, unpaired t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) were used in the research. In the findings of the research, it was found that there was a positive and significant relationship between fragile narcissism, social anxiety and loneliness, and social anxiety and loneliness predicted fragile narcissism as a whole. Besides it was found that there was no significant difference between the gender variable and the level of fragile narcissism, social anxiety and loneliness, that there was no significant difference between the age variable and social anxiety and fragile narcissism but significantly shows difference with loneliness, that individuals who are not in a relationship have a higher loneliness score than those who are in a relationship, that the low-income individuals have higher loneliness scores than middle-income individuals. The result of the study was presented to the accompaniment of literature.

Keywords: Fragile Narcissism, Social Anxiety, Loneliness

GİRİŞ

Bu çalışmanın amacını narsisizm kavramının, bir diğer yönü olan kırılgn narsisizm ile bireyin sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri ile olan ilişkisinin incelenmesi oluşturmaktadır.

Narsisizm kavramı tarihte ilk olarak, mitolojik bir karakter olan "Narcissus" un mitiyle karşımıza çıkmaktadır. Bu mite göre Narcissus, görenleri hayranlık derecesine getirir ve bu sebeple kendisine talip olanların sayısı bir hayli fazladır. Fakat Narcissus, kendisine talip olan herkesi alaycı bir tavırla reddetmektedir. Narcissus'un

Görkem Demirel¹
Hakan İşözen²

How to Cite This Article

Demirel, G. & İşözen, H. (2023). "Narsisizmin Kırılgnlık Düzeyi ile Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Düzeyi İlişkisi" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:107; pp:4903-4913. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.67430>

Arrival: 30 November 2022

Published: 31 January 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi., İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye
² Dr. Öğr. Üyesi., İstanbul Aydın Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Türkiye

karşısındakileri küçük düşürdüğünü gören tanrıça Nemesis, Narcissus'u karşılıksız aşka mahkûm eder. Göl kenarında yürürken suda kendi yansımamı gören Narcissus, bu yansıma aşık olmuştur. Yansımasını seyrettiği kişiye yani kendisine ulaşabilmek için suyun derinliklerine dalan Narcissus, burada ölürek, nergis çiçeğine dönüşür (Demirci ve Ekşi, 2017; Erdoğan ve Şahin, 2020).

Narsisizm kelimesi birçok sözlükte "bireyin kendisine ve kendi vücuduna yönelttiği iltifat ve hayranlık duygusu" olarak tanımlanmaktadır (Özsaydın, 1984). Narsisizm kavramı başta Freud, Jung, Ellis, Kernberg, Klein gibi büyük isimlerle birlikte, birçok ruh sağlığına hizmet veren kuramcılar tarafından açıklanmıştır. Narsisizmin normal boyutu; bireyin, çevresiyle olan ilişkisine dair beklentilerinin, kendisi tarafından karşılanabileceğine yönelik inançları barındıran bir boyuttur. Patolojik boyutu ise bu beklentilerin ne kendisi tarafından ne de çevresi tarafından karşılanamayacağına dair sürekli bir içsel tedirginlik halidir. Bu bireyler; kendi düşüncelerinden başka düşünceleri önemsemeyen bir görüntü sergiler fakat aslında kendi içlerinde başkalarının düşüncelerine bir hayli önem gösterirler (Karaaziz ve Atak, 2013).

Patolojik narsisistik bir yapılanmaya sahip kişilerin karakter özelliklerinde sıklıkla güç ve otorite elde etmek, tüm gözlerin kendi üzerinde olmasını istemek, merkezi konumda olmak yanı sıra üstünlük beklentileri ve inanışları ile karakterize kibirli tutumlar ve ilgi odağı olmak gibi kıstaslar görülmektedir (Kanten, 2014).

Patolojik narsisistik kişilik niteliklerini barındıran bireyler; içsel bir başarıya ulaşabilmek adına her türlü hileyi ve yalanı ortaya koyabilen, yalnızca kendi çıkarlarını gözetebilen ve bunları icra ederken hiçbir sakınca görmeyen kişilerdir. Patolojik narsistik yapıya sahip olan kişilerin, sosyal çevreleriyle ve mesleki çevreleri ile olan ilişkilerinde olumsuz tutumlar sergiledikleri görülmektedir. Bu kişiler yüksek pozisyonlara gelebilmek için rahatlıkla bir başkasının önüne engel olabilir ve bundan herhangi bir şekilde rahatsızlık duymazlar (Özgüner ve ark., 2018).

Kırılğan narsisizm, grandiyöz (büyüklenmeci) narsisizmin gölgesinde kalmış bir kavramdır. Narsisizm kelimesi akıllarda ilk olarak grandiyöz narsisizmi yani büyüklenmeci narsisizmi çağrıştırmaktadır. Fakat kırılğan narsisizm de en az büyüklenmeci narsisizm kadar bireyin içsel dinamiklerini etkileyen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Eldoğan (2016), büyüklenmeci ve kırılğan narsisizmi incelendiği bir makalesinde; büyüklenmeci tutumların aksi yönünde, aşırı hassasiyet, kırılğanlık, eleştiriye duyarlılık, yüksek kaygı, çekingenlikle karakterize, stresli bir yapı ve acı çektiğine dair inanışlar barındıran, bireyin yakın temaslarında fark edilebilen kendilikle ilgili büyüklenmeci beklentilerinin varlığının görüldüğünü söylemektedir. Rose (2002), kırılğan narsisizme sahip olan bireylerin, açık (grandiyöz) narsisizme sahip olan bireylerden mutluluk seviyelerinin daha düşük düzeyde olduğunu söylemektedir.

Sosyal anksiyete bozukluğunun literatüre geçmiş birçok tanımı mevcuttur. Fakat yaygın olarak kullanılan DSM-IV sosyal anksiyeteyi, "Bireyin tanımadığı insanlarla karşılaşabileceği ya da diğer kimselerin sürekli olarak gözünün önünde olabileceği, bir veya birden fazla toplumsal eylemi gerçekleştirirken yaşadıkları belirgin ve sürekli bir korku duyması olarak tanımlamaktadır (APA, 1994). Sosyal kaygı yaşayan bireyler başkalarının gözü önünde küçük düşmekten korkmaktadır.

Bu yüzden sosyal anksiyete bozukluğuna sahip olan bireyler, sahip olmayan bireylere göre daha az sosyal etkileşimde bulunmayı tercih eder. Bu bireyler topluluk içi etkinliklerinde kötü performans göstermeye yönelik içsel bir korku geliştirmektedir. Bu korkularına sıklıkla fizyolojik belirtiler de eşlik etmektedir. Sosyal bir ortamda ve özellikle kendilerini ön planda hissettikleri anlarda; endişe, kalp çarpıntısı, terleme, el ve vücut titremesi gibi belirtiler yaşamaktadırlar (Dilbaz, 2000). Sosyal anksiyete bozukluğunun ortalama başlangıç yaşı 13-24 yaşları arasında olduğu belirtilmekte ve 25 yaşından sonra bu bozukluğun ortaya çıkması çok nadir olarak görülmektedir. Fakat bu bozukluğa sahip olan bireylerin başvurma yaşları ise genellikle 30 yaş civarındadır (Schneier ve ark. 1992; Davidson ve ark., 1993). ABD'de yapılmış olan çalışmalar doğrultusunda sosyal anksiyete bozukluğunun yaşam boyu yaygınlığı %2.4-16.0 arasında olduğu saptanmış ve Türkiye'de üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada da bu oranın %21.7 olduğu belirtilmiştir (Kessler ve ark., 1998; Gültekin ve Dereboy, 2011). Psikanalitik yaklaşıma göre kaygılar bilinçdışı arzuların bilince yansımalarıyla, bireyin cezalandırılacağına dair düşünceleri ile meydana gelmektedir. Bu düşünceler bireyde yansıtma ve kaçma savunma mekanizmaları ile kaygıyı ortaya çıkarmaktadır. Sosyal kaygı yaşayan bireylerde ise aynı mekanizma üzerinden, kabul edilemez bilinçdışı arzular ve fantezilerle, bu fantezilere karşı işleyen mekanizmaların arasındaki çatışmalardan ötürü ortaya çıktığı belirtilmektedir. Sosyal anksiyete yaşayan bireylerde de bilinçdışı olarak gelişen toplum tarafından onay alma isteği bulunmaktadır ve bu durum çevre tarafından onaylanmazsa bireylerin sosyal bir kaygı yaşamalarına neden olmaktadır (Türkçapar, 1999). Davranışçı kuramlara göre ise sosyal kaygı, öğrenilmiş bir davranışın sonucunda gelişmektedir. Birey sosyal öğrenme veya koşullanma yoluyla sosyal kaygıyı öğrenmektedir. Birey, günlük yaşamında kaygı duyduğu durumla karşılaştığında buna tepki geliştirir. Bundan sonraki yaşayacağı her benzer

uyaran sonucu bu tepkiyle cevap vermektedir. Böylece birey söz konusu olumsuz uyarana karşı koşullanır ve tekrar bu durumlarda kaygı yaşar (Türkçapar, 1999).

Peplau ve Perlman (1982) yalnızlığın, bireyin arzuladığı ilişki ile yaşadığı ilişki arasındaki uyumsuzluk sonucunda ortaya çıkan kötü ve istenmeyen, bireysel bir psikolojik durum olduğunu söylemektedir. Yalnızlık ile ilgili bir diğer açıklama ise Rook (1984) tarafından, ‘‘Bireyin diğerleri tarafından anlaşılmadığını hissettiği, onlara yabancı kaldığı veya reddedildiği, arzu edilen sosyal partnerlerin yokluğu durumunda ortaya çıkan duygusal zorlanma’’ olarak yapılmıştır (Duy, 2003). Yalnızlık, toplumda sıklıkla karıştırılan bir terimdir. Yalnız olma tercihi bireyin isteği doğrultusunda toplumdan veya çevreden kendisini soyutlamasıdır. Fakat yalnız olmak, bireyin istemediği ve içine düşmüş olduğu kötü bir durumdur.

İlgili literatür incelendiğinde, yalnızlık seviyesi yüksek olan bireylerde; mutluluk, benlik saygısı, sosyal etkileşim tatminiyeti, genel yaşamdan alının tatminlik düzeyleri negatif bir şekilde etkilenmektedir (Ateş, 2020).

Belirli bir istek doğrultusunda yalnız kalınmasıyla, istem dışı yalnız kalmanın arasındaki ayırдын iyi yapılması gerekmektedir. Çünkü istem dışı yalnızlığın bireye acı, keder, sıkıntı ve mutsuzluk verebileceği gibi (Dikmen, 2019), istemli bir yalnızlığın seyrinin olumlu olabilme gibi bir durumu söz konusudur (Yaşar, 2007).

Bireyin çocukluk çağında geliştirdiği içsel dinamiklerin ve nihayetinde yetişkinlik döneminde devam eden narsistik yapılanmaların, bireyin sosyal ortamlarda geliştirdiği kaygılarıyla, yalnızlık duyguları arasındaki ilişki, ilgili literatür taramaları sonucunda merak uyandırmıştır. Bu çalışmanın temel amacını kırılğan narsisizmin, sosyal anksiyete ve yalnızlık ile olan ilişkisini incelemek oluşturmaktadır.

Kırılğan narsisizm seviyeleri yüksek olan bireylerin sosyal anksiyeteleri ve yalnızlık duygularının, bireyin yaşadığı olumsuz hisler üzerinde ne gibi bir katkısı olduğunu inceleyebilmek amacıyla bu çalışma önem arz etmektedir.

Yürütülen çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Yalnızlık düzeyi ve sosyal anksiyete düzeyleri, kırılğan narsisizmi anlamlı bir düzeyde yordamakta mıdır?
2. Cinsiyet değişkeni, romantik ilişki değişkeni, gelir düzeyi değişkeni ve yaş değişkeni ile kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

Araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir:

H1: 18-60 yaş arası yetişkin bireylerde yalnızlık düzeyi ve sosyal anksiyete düzeyleri, kırılğan narsisizmi anlamlı bir şekilde yordamaktadır.

H2: Yetişkin bireylerde cinsiyet değişkeni ile kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

H3: Yetişkin bireylerde romantik ilişki değişkeni ile kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

H4: Bireylerin gelir düzeyleri ile kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H5: Kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmada kırılğan narsisizm ile sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama metodu kullanılmıştır. İlişkisel tarama metoduyla iki ve daha fazla sayıdaki değişkenin arasındaki ilişkinin varlığı veya yokluğu; eğer varsa nasıl bir ilişkisellik olduğunu saptama amaçlanmıştır (Karasar, 2011).

Çalışmada kullanılan örnekleme yöntemi basit seçkisiz örnekleme yöntemidir. Bu örnekleme yöntemi; örneklemin herhangi bir seçime bağlı kalmadan, rastgele belirlenmesini sağlayan bir örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk, 2011). Bu yöntem ile birlikte araştırmanın örneklemini İstanbul’da yaşayan 18-60 yaş arası yetişkin bireyler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Sosyo-Demografik Bilgi Formu

Çalışmaya katılan bireylerden, araştırmacı tarafından hazırlanmış; cinsiyet, romantik ilişki, yaş ve gelir düzeyine dair soruları barındıran sosyo-demografik bilgi formunun doldurulması istenmiştir.

Kırılğan Narsisizm Ölçeği

Hendin ve Cheek (1997) tarafından geliştirilen bu ölçek; bireylerin narsisistik yapılanmalarının yüksek duyarlılık düzeylerinin ölçümü amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin asıl formu 10 maddelik bir formdur ve 5'li likert tipi şeklindedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri .63 olarak bulunmuştur (Hendin ve Cheek, 1997). Kırılğan Narsisizm Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması 2015 yılında Şengül ve arkadaşları tarafından, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanarak sağlanmıştır. Ölçeğin 8 maddelik formunun geçerlik ve güvenilirlik açısından yeterli olduğu ortaya konmuştur ve Cronbach alfa değeri .66 olarak saptanmıştır (Şengül ve ark., 2015). Ölçek, "1-Hiç tanımlamıyor, 2-Yansıtmıyor, 3- Kararsızım, 4- Yansıtıyor, 5- Oldukça Tanımlıyor" şeklindedir.

Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği

1987 yılında sosyal anksiyete düzeylerinin ölçümü amacıyla Liebowitz tarafından geliştirilen ölçek; 2003 yılında Soykan ve arkadaşları tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek 4'lü likert tipinde, 24 maddeden ve 2 alt ölçekten oluşmaktadır. Bu alt ölçekler kaygı/korku ve kaçınma puanlarını ölçmektedir. Korku-kaygı alt ölçeği .96, kaçınma alt ölçeği .95 Cronbach alfa değerine sahiptir. Alt ölçeklerden alınabilecek en az puan 0 en yüksek puan 72'dir, toplam en yüksek puan ise 144'tür. Katılımcı ölçekten ne kadar yüksek puan alırsa sosyal anksiyete düzeylerinin o kadar şiddetli olduğunu göstermektedir (Soykan ve ark., 2003).

SELSA-S Yetişkinler için Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği

Yetişkinler için Sosyal ve Duygusal Yalnızlık ölçeği, "Sosyal yalnızlık" ve "Duygusal Yalnızlık" alt ölçekleriyle oluşan, toplam 15 maddelik bir ölçektir. DiTomasso ve Spinner tarafından 1997 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması Akgül tarafından 2020 yılında yapılmıştır ve Cronbach alfa değeri .83 olarak saptanmıştır. Ölçek 7'li likert tipindedir ve alınan en düşük puan 15, en yüksek puan ise 105'tir (Akgül, 2020).

Araştırmanın değişkenlerini ölçen ölçekler, Google Forms üzerinden bir ölçek haline getirilmiş, Haziran 2022 ve Eylül 2022 tarihleri arasında katılımcılara iletilmiştir. Araştırmaya katılımda gönüllülük esas tutulmuş ve bireylerden onam formu alınmıştır.

Tablo 1: Kırılğan Narsisizm Ölçeği, Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği ve SELSA-S Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeğine İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Çarpıklık	Basıklık
Kırılğan Narsisizm Ölçeği	0.216	-0.391
Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği	0.410	-0.265
Korku/Anksiyete	0.500	-0.279
Kaçınma	0.509	-0.350
SELSA-S Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği	0.033	-0.617

Yetişkin bireylerde kırılğan narsisizmin, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleriyle olan ilişkisini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada, elde edilen verilerin istatistiksel işlemleri Statistical Package for the Social Science (SPSS) 26 programıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda verilerin analizi ve yorumlanması yapılmıştır.

Öncelikle çalışmanın temel analizlerinden olan normallik analizi ele alınmıştır. Ele alınan değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Tabachnik ve Fidell (2013)'in çalışmasına göre değerlerin +1.5 ve -1.5 aralığında olması normal dağılımın sağlandığını göstermektedir.

Tablo 1'deki değişkenlerin aldıkları değerleri ele aldığımızda değişkenlerin çarpıklık ve basıklık normallik değerlerini karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet değişkeni ve romantik ilişki değişkeni ile kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki farklılaşmanın incelenmesi için bağımsız örneklem t-testi kullanılmış, gelir durumu ve yaş değişkeni için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeylerinin kırılğan narsisizmi yordayıcılığı ile ilişkisini ölçmek için ise çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın genelinde referans alınacak p değeri 0.05 ve güven aralığı ise %95'tir.

BULGULAR VE YORUM

Tablo 2: Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kadın	216	67.9
	Erkek	102	32.1
	Toplam	318	100
Yaş	18-25 yaş	123	38.7
	25-40 yaş	162	50.9
	40-60 yaş	33	10.4
	Toplam	318	100
Gelir Durumunuz	Düşük	61	19.2
	Orta	230	72.3
	Yüksek	27	8.5
	Toplam	318	100
Romantik İlişki	İlişkisi Var	158	49.7
	İlişkisi Yok	160	50.3
	Toplam	318	100

Tablo 2 incelendiği takdirde katılımcıların %67.9'unun kadın, %32.1'inin erkek olduğu, %38.7'sinin 18-25 yaş aralığında, 50.9'unun 25-40 yaş aralığında, %10.4'ünün ise 40-60 yaş aralığında olduğu bulgularına ulaşılmaktadır. %19.2'sinin gelir durumu düşük, %72.3'ünün gelir durumu orta, %8.5'inin ise gelir durumu yüksektir. Araştırmaya katılan bireylerin %49.7'sinin ilişkisi var, %50.3'ünün ise ilişkisi yoktur.

Tablo 2: Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Değişkenlerinin, Kırılğan Narsisizm Seviyelerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Değişken	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar		
	β	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit*	1.957	.113		16,966	.000
Sosyal Anksiyete	.371	.057	.336	6,503	.000
Yalnızlık	.138	.033	.213	4,110	.000
*Kırılğan Narsisizm (Bağımlı Değişken)	$R=.429^a$	Düzeltilmiş $R^2=.179$	$F=35,537$	$p<0.05$	

Durbin-Watson istatistiği hata terimleri arasında korelasyon olup olmadığı şeklinde yorumlanmaktadır. 1.904 olarak bulunan hata terim değerinin 1-3 arasında olması, regresyon analizini gerçekleştirilebileceğini göstermektedir (Field, 2009).

Sosyal Anksiyete ve yalnızlık değişkenleri kullanılarak kırılğan narsisizm değişkenini yordamak amacıyla birden fazla değişkenli doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Analiz sonucunda anlamlı bir regresyon modeli, $F(2, 315)= 35,537$, ($p<.05$), ve bağımlı değişkendeki varyansın %18'ini ($R^2_{adjusted}=.18$) bağımsız değişkenler tarafından açıkladığı bulunmuştur.

Bu sonuca göre, Sosyal Anksiyete bağımsız değişkeni, Kırılğan narsisizm bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı bir şekilde yordamaktadır. $\beta= .336$, $t(315)=6,503$, ($p<.05$), $pr^2=.11$

Yalnızlık bağımsız değişkeni, kırılğan narsisizm bağımlı değişkenini olumlu ve anlamlı bir şekilde yordamaktadır. $\beta= .213$, $t(315)=4,110$, ($p<.05$), $pr^2=.05$

Tablo 3: Kırılğan Narsisizm, Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Değişkenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesine Dair T-testi Sonuçları

		n	\bar{X}	Ss.	t	Sd.	p
Kırılğan Narsisizm Ölçeği	Erkek	102	2.86	.823	1.68	316	.094
	Kadın	216	2.72	.647			
Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği	Erkek	102	1.13	.656	1.46	316	.145
	Kadın	216	1.02	.637			
Korku/Anksiyete	Erkek	102	1.10	.707	0.87	316	.384
	Kadın	216	1.03	.661			
Kaçınma	Erkek	102	1.16	.763	1.77	316	.077
	Kadın	216	1.00	.710			
SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	Erkek	102	3.20	1.08	1.40	316	.161
	Kadın	216	3.01	1.10			

Tablo 4'te verilen analizler ele alındığında Kırılğan narsisizm, Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık düzeylerinin kadın-erkek cinsiyetine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4: Kırılğan Narsisizm, Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Değişkenlerinin Romantik İlişki Değişkenine Göre İncelenmesine Dair T-testi Sonuçları

		n	\bar{X}	Ss.	t	Sd.	p																																												
Kırılğan Narsisizm Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.76	.747	-.144	316	.125																																												
	İlişkisi Yok	160	2.77	.674				Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği	İlişkisi Var	158	1.03	.659	-.520	316	.399	İlişkisi Yok	160	1.07	.631	Korku/Anksiyete	İlişkisi Var	158	1.06	.695	.141	316	.533	İlişkisi Yok	160	1.05	.659	Kaçınma	İlişkisi Var	158	1.01	.741	-1.05	316	.649	İlişkisi Yok	160	1.10	.718	SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.57	1.03	-9.05	316	.008*
Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği	İlişkisi Var	158	1.03	.659	-.520	316	.399																																												
	İlişkisi Yok	160	1.07	.631				Korku/Anksiyete	İlişkisi Var	158	1.06	.695	.141	316	.533	İlişkisi Yok	160	1.05	.659	Kaçınma	İlişkisi Var	158	1.01	.741	-1.05	316	.649	İlişkisi Yok	160	1.10	.718	SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.57	1.03	-9.05	316	.008*	İlişkisi Yok	160	3.56	.924								
Korku/Anksiyete	İlişkisi Var	158	1.06	.695	.141	316	.533																																												
	İlişkisi Yok	160	1.05	.659				Kaçınma	İlişkisi Var	158	1.01	.741	-1.05	316	.649	İlişkisi Yok	160	1.10	.718	SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.57	1.03	-9.05	316	.008*	İlişkisi Yok	160	3.56	.924																				
Kaçınma	İlişkisi Var	158	1.01	.741	-1.05	316	.649																																												
	İlişkisi Yok	160	1.10	.718				SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.57	1.03	-9.05	316	.008*	İlişkisi Yok	160	3.56	.924																																
SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	İlişkisi Var	158	2.57	1.03	-9.05	316	.008*																																												
	İlişkisi Yok	160	3.56	.924																																															

Tablo 5'e dair analizler ele alındığında Kırılğan Narsisizm Ölçeği, Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği, Korku/Anksiyete ve Kaçınma Sıklığı alt ölçekleri, Romantik ilişki değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Yalnızlık değişkeninin, romantik ilişki değişkenine göre farklılaşma durumu ele alındığında ise anlamlı bir farklılık görülmektedir ($p<0.05$). Bu durumda ilişkisi olmayan bireylerin, ilişkisi olan bireylerden daha fazla yalnızlık düzeyi puanı aldığı görülmektedir.

Tablo 5: Kırılğan Narsisizm, Sosyal Anksiyete ve Yalnızlık Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre İncelenmesine Dair Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

			n	\bar{X}	Ss.	Var. K.	K.T	Sd.	K.O	F	p
Kırılğan Narsisizm Ölçeği	Narsisizm	Düşük	61	2.81	.745	G. Arası	1.496	2	.748	1.486	.228
		Orta	230	2.78	.687	G. İçi					
		Yüksek	27	2.55	.807		158.559	315	.503		
		Toplam	318	2.77	.710	Toplam	160.054	317			
Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği	Sosyal	Düşük	161	1.07	.606	G. Arası	0.38	2	.019	.046	.955
		Orta	230	1.05	.637	G. İçi					
		Yüksek	27	1.02	.801		131.788	315	.418		
		Toplam	318	1.05	.644	Toplam	131.827	317			
Korku/Anksiyete		Düşük	61	1.07	.618	G. Arası	.216	2	.108	.235	.791
		Orta	230	1.06	.657	G. İçi					
		Yüksek	27	.97	.936		144.749	315	.460		
		Toplam	318	1.05	.676	Toplam	144.965	317			
Kaçınma		Düşük	61	1.07	.650	G. Arası	.045	2	.022	0.42	.959
		Orta	230	1.05	.719	G. İçi					
		Yüksek	27	1.08	.980		168.964	315	.536		
		Toplam	318	1.05	.730	Toplam	169.009	317			
SELSA-S Yalnızlık Ölçeği	Yalnızlık	Düşük	61	3.37	1.08	G. Arası	7.849	2	3.924	3.302	.038*
		Orta	230	2.98	1.07	G. İçi					
		Yüksek	27	3.19	1.18		374.377	315	1.188		
		Toplam	318	3.07	1.09	Toplam	382.225	317			

Tablo 6'da bulunan analizleri ele aldığımızda kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete, korku/anksiyete ve kaçınma alt ölçekleri ile gelir durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Yalnızlık değişkeni ile gelir durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma görülmektedir ($F=3.302$; $p<0.05$). Scheffe testi analiz raporuna göre düşük gelire sahip olan katılımcıların, orta düzey gelire sahip olan katılımcılardan yalnızlık değerlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Kırılğan Narsisizm Ölçeği, Liebowitz Sosyal Anksiyete Ölçeği, SELSA-S Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği ile Yaş Değişkeninin Bulgularının İncelenmesi

			n	\bar{X}	Ss.	Var. K.	K.T	Sd.	K.O	F	p
Kırılğan Ölçeği	Narsisizm	18-25	123	2.82	.623	G. Arası	.518	2	.259	.512	.600
		25-40	162	2.74	.764	G. İçi					
		40-60	33	2.72	.747		159.536	315	.506		
		Toplam	318	2.77	.710	Toplam	160.054	317			
Liebowitz Anksiyete Ölçeği	Sosyal	18-25	123	.98	.603	G. Arası	1.060	2	.530	1.277	.280
		25-40	162	1.09	.661	G. İçi					
		40-60	33	1.12	.702		130.766	315	.415		
		Toplam	318	1.05	.644	Toplam	131.827	317			
Korku/Anksiyete		18-25	123	1.01	.619	G. Arası	.595	2	.298	.649	.523
		25-40	162	1.09	.713	G. İçi					
		40-60	33	1.01	.699		144.370	315	.458		
		Toplam	318	1.05	.676	Toplam	144.965	317			
Kaçınma		18-25	123	.95	.672	G. Arası	2.398	2	1.199	2.267	.105
		25-40	162	1.09	.749	G. İçi					
		40-60	33	1.22	.808		166.611	315	.529		
		Toplam	318	1.05	.730	Toplam	169.009	317			
SELSA-S Ölçeği	Yalnızlık	18-25	123	3.10	1.01	G. Arası	7.741	2	3.871	3.256	.40*
		25-40	162	3.14	1.15	G. İçi					
		40-60	33	2.61	1.05		374.484	315	1.189		
		Toplam	318	3.07	1.09	Toplam	382.225	317			

Tablo 7’de bulduğumuz bulguları ele aldığımızda kırılğan narsisizmin, sosyal anksiyetenin, korku/anksiyete alt ölçeğinin ve kaçınma alt ölçeğinin, yaş değişkeni ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Fakat yalnızlık düzeyinin, yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=3.256$; $p<0.05$). Bu farklılık baz alınarak Scheffe Testi uygulanmıştır ve bu testin bulgularına göre 25-40 yaş mensubu bireylerin 40-60 yaş mensubu bireylerden yalnızlık puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma yetişkin bireylerde kırılğan narsisizmin, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri ile olan ilişkisi incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulguların hipotezlerimizle ne derecede örtüştüğü literatür eşliğinde tartışılmıştır.

Araştırmada sınanacak hipotezlerden bir tanesi cinsiyet değişkeninin kırılğan narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleriyle anlamlı bir farklılığının bulunmadığı yönündedir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre cinsiyet değişkeni ile kırılğan narsisizm arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 4). Bu bulgu hipotezimizi destekler niteliktedir. Literatürde söz konusu bulguyla örtüşen çalışmalarla (Kocakula, 2012; Koşan, 2015; İmamoğlu, 2018) birlikte, kadınların kırılğan narsisizm seviyelerinin daha yüksek olduğunu söyleyen çalışmalar (Rohmann ve ark., 2012; Bora ve ark., 2019) ve erkeklerin kırılğan narsisizm seviyelerinin daha yüksek olduğunu belirten çalışmalar (Rıhtım, 2020) mevcuttur. Bu çalışmalar hipotezimizle ve bulgumuzla örtüşmemektedir. Birbiriyle farklı sonuçlar veren bu araştırmalar incelendiğinde, mevcut durumun daha net bir şekilde ortaya koyulabilmesi ve bilimsel bir nitelikte tartışılabilmesi için cinsiyet değişkeniyle kırılğan narsisizm arasındaki ilişkiye ışık tutabilecek daha fazla çalışmanın gerekliliği görülmektedir. Cinsiyet değişkeninin sosyal anksiyete düzeyi ile olan ilişkisine dair bulgulara baktığımızda aralarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 4). Bulunan bu bulgu, hipotezimizi destekler niteliktedir. İlgili literatürde bulgumuzla örtüşen çalışmalar (Baltacı, 2020) ve bulgumuzla örtüşmeyen çalışmalar (Kahyaoglu, 2021; Temizel, 2014) mevcuttur. Cinsiyet değişkeninin yalnızlık düzeyi ile olan ilişkisine dair bulguları ele aldığımızda anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (Tablo 4). İlgili literatür incelendiğinde bulgumuzla örtüşen çalışmaya rastlanılmamıştır fakat bulgumuzla örtüşmeyen bir çalışma olarak; Boylu ve arkadaşları 2019 yılında yaptıkları çalışmada, erkek öğrencilerin, kadın

öğrencilerden daha yüksek düzeyde yalnızlık puanları aldıklarını belirtmiştir. Nihayetinde yalnızlık düzeylerinin cinsiyet değişkeniyle olan ilişkisini incelemek için daha fazla çalışmanın gerekliliği düşünülmektedir.

Araştırmamızda sınanan hipotezlerden bir tanesi de yetişkin bireylerin romantik ilişkilerinin kırılman narsisizm düzeyleri, sosyal anksiyete düzeyleri ve yalnızlık düzeyleri ile arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu yönündedir. Çalışmada elde edilen bulgulara baktığımızda kırılman narsisizm ve sosyal anksiyete düzeyleri ile romantik ilişki arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiş fakat yalnızlık düzeyleri ile arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Tablo 5). Romantik ilişkisi olmayan bireylerin yalnızlık puanları daha yüksek bulunmuştur. Bu durumda araştırma bulgusu hipotezimizle örtüşmemektedir ve hipotezin kabul olmadığı anlamını taşımaktadır. İlgili literatür incelendiğinde araştırma bulgularımızla örtüşmeyen literatür çalışmaları (Türk ve Yıldız, 2017) mevcuttur. İnsanlar genellikle romantik ilişkilerini, gündelik yaşamında kendisine yakın hissettiği ve paylaşımında bulunabildiği bireylerle kurmayı düşünür. Bizim çalışmamızda romantik ilişkisi olmayan bireylerin yalnızlık puanının yüksek olması, bu ihtiyaçların karşılanmamasından veya soruları cevaplarken içlerinde buldukları ruh hallerinden kaynaklanıyor olabilir. Konuyla ilgili daha genel bir sonuca ulaşabilmek adına gelecek çalışmalarda yalnızlık düzeyleri ve romantik ilişki arasındaki ilişkinin daha fazla ele alınması önerilmektedir

Araştırmamızda sınanan bir diğer hipotez ise gelir durumu ile kırılman narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı yönündedir. Elde edilen bulgulara göre kırılman narsisizm ve sosyal anksiyete düzeylerinin gelir durumu ile arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Tablo 6). İlgili literatür incelendiğinde bu bulgumuzu destekleyen çalışmalar (Ayan ve ark., 2013; Tekneci, 2020) mevcuttur. Fakat gelir durumu ile yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Tablo 6). Yani gelir durumu düşük olan bireylerin, yalnızlık puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla hipotezimiz, bulgularımızla örtüşmemektedir. İlgili literatür incelendiğinde yalnızlık puanlarının, gelir durumuyla anlamlı bir şekilde farklılaştığını destekleyen çalışmalar (Kılınç ve Sevim, 2005; Aksak, 2017; Oruç, 2013) olduğu gibi desteklemeyen çalışmalar (Sarıçam, 2011) da mevcuttur. Bu durumun sebeplerinden bir tanesi mevcut gelir düzeyinin yükseldikçe refah seviyesinin de yükselmesi gösterilebilir. Gelir durumu yüksek olan bireylerin daha fazla imkâna ve yeniliğe, sosyallığe sahip olma şansları olduğu için yalnızlık puanları daha düşük olabilir. Böylelikle çalışmada bulgulan düşük gelir durumu, yüksek yalnızlık puanı bu durumla ilintili olabilir.

Araştırmada sınanan hipotezlerden bir tanesi ise kırılman narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeylerinin yaş değişkeniyle aralarında anlamlı bir farklılık bulunmadığı yönündedir. Araştırmada elde edilen bulgulara baktığımızda kırılman narsisizmin ve sosyal anksiyete düzeylerinin yaş değişkeni ile aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır (Tablo 7). Fakat yalnızlık düzeylerinin yaş değişkeni ile arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiş; 25-40 yaş mensubu bireylerin, 40-60 yaş mensubu bireylere oranla daha yüksek seviyede yalnızlık puanlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 7). Bu durumda hipotezimiz bulgumuzla örtüşmemektedir. Alanyazına baktığımızda İmamoğlu (2018), kırılman narsisizmin yaş değişkeniyle olan ilişkisine çalışmada değinmiş ve aralarında anlamlı bir farklılık bulmuştur. Sosyal anksiyetenin yaş değişkeni ile olan ilişkisine bakıldığı zamanda ise Kahyaoğlu (2021), yaptığı çalışmada 18 ile 20 yaş arasındaki bireylerin, 24-28 yaş arası bireylere oranla daha yüksek anksiyete seviyesine sahip olduğundan bahsetmektedir. Yine alanyazın incelendiğinde yaşın arttıkça yalnızlık puanının düştüğü bulgusuyla örtüşen akademik çalışmalar (Ateş,2020; Aslan, 2020; Eker, 2021) mevcuttur.

Araştırmamızda sınanan hipotezlerden bir tanesi yetişkin bireylerde sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyinin kırılman narsisizmi anlamlı bir şekilde yordadığı yönündedir. Elde edilen bulgulara göre; yalnızlık ve sosyal anksiyete seviyesi bir bütün olarak kırılman narsisizmi orta düzeyde anlamlı bir şekilde yordamaktadır ve bağımsız değişkenler, bağımlı değişkenin bir bütün olarak %18'ini açıklamaktadır (Tablo 3). Bu durumda hipotezimizin bulgumuzla örtüştüğü ve kabul edildiği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür incelendiğinde sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeylerinin kırılman narsisizmi bir bütün olarak yordamasına dair bulgulara rastlanılmamıştır. Bu açıdan bulunan bu bulgu gelecek çalışmalara ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Gelecek çalışmalarda kırılman narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık arasındaki yordayıcılığın ne derecede olduğu ve anlamlılığın sağlanıp sağlanmadığı üzerine çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Sonuç olarak, yetişkin bireylerde sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri; kırılman narsisizm seviyelerini anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Cinsiyet değişkeni ile kırılman narsisizm, sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Romantik ilişki değişkeni ile kırılman narsisizm ve sosyal anksiyete arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Fakat romantik ilişki ile yalnızlık arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Romantik ilişkisi olmayan bireylerin yalnızlık düzeyleri daha yüksektir. Gelir düzeyleri ile kırılman narsisizm ve sosyal anksiyete arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Fakat gelir durumu ile yalnızlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiş; düşük gelire sahip olan bireylerin daha yüksek yalnızlık düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaş değişkeni ile kırılman narsisizm ve sosyal anksiyete düzeyleri arasında anlamlı bir

farklılık tespit edilmemiştir fakat yalnızlık düzeyleri ile anlamlı bir farklılık göstermektedir. 25-40 yaş arası bireylerin 40-60 yaş arası bireylerden daha yüksek yalnızlık puanlarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yetişkin bireylerin kırılğan narsisizm seviyeleri ile sosyal anksiyete ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkisi ve bu ilişkilerin ne düzeyde olduğu önem arz etmektedir. Çocukluk çağında yaşanan travmatik öyküler, akran/yetişkin zorbalıkları, yetersizlik hissiyatları ve duygusal istismar bireylerin kırılğan narsisizm seviyelerini yüksek düzeyde kılabilir. Daha sonrasında ise sosyal anksiyete ve yalnızlık sonuçlarıyla karşı karşıya kalınabilir. Bu araştırmanın bulgularından yararlanılarak, bireylerde cinsiyet eşitliği, gelir düzeyinin normalizasyonu ve romantik ilişkilerde partnere gösterilen desteğin önemi; bunların yanı sıra anksiyöz, kırılğan ve yalnızlık hissi yüksek bireylerin psiko-eğitim, psikoterapi gibi konularda destek alması bu gibi durumları önleyebilir. Araştırmanın neticesinde bu konu üzerinde çalışmak isteyen araştırmacılar, kırılğan narsisizmin, sosyal anksiyete ve yalnızlık ile olan ilişkisini ergenler üzerinde çalışabilir ve yetişkinlikten önce büyük önem arz eden bu çağın, yetişkinlikte ne gibi tesirleri olduğunu inceleyebilirler.

KAYNAKÇA

Akgül, H. (2020). "Yetişkinler İçin Sosyal ve Duygusal Yalnızlık Ölçeği'nin (SELSA-S) Türk Kültürüne Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması", Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, 10(21):54-69.

Aksak, M. (2017). "Farklı lise türlerine devam eden lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Gaziosmanpaşa ilçesi örneği" (Yüksek Lisans Tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Amerikan Psychiatric Association. (1994). Mental Bozulukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı, 4.Baskı, (Çev.:Ertuğrul Köroğlu), Hekimler Yayın Birliği, Ankara.

Aslan, O. (2020). "Beliren Yetişkinlikte Yalnızlık Kaygısının İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

Ateş, N. (2020). "20-35 Yaşları Arasındaki Hiç Evlenmemiş Bireylerde Yalnızlık, Sosyal Destek, Bağlanma Stilleri Ve Psikolojik İyilik Hali", Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.

Ayan, A., Ünsar, A. S. ve Dinçer, D. (2013). "Mavi yakalı işgörenlerin sosyal kaçınma ve sosyal kaygı düzeylerinin belirlenmesi: tekstil sektöründe bir uygulama", Sosyal Bilimler Dergisi, 11(1): 163-179.

Baltacı, Ö. (2010). "Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı, sosyal destek ve problem çözme yaklaşımları arasındaki ilişkinin incelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Bora, A.; Belendir, Ç., & Ekinci, E. A. (2019). "Narsisistik Kişilik Örgütlenmesinde Sosyal Endişenin Görünümü", 21. Uluslararası Psikolojik ve Danışmanlık Kongresi, 24-27 Ekim 2019, TPDR, 15-23, Antalya.

Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları Ve Yorum, Pegem Akademi, Ankara.

Davidson JRT.; Hughes DL & George LK (1993) "The epidemiology of social phobia: findings from the Duke Epidemiologic Catchment Area Study", Psychological Medicine, (23)3:709- 718.

Demirci, İ. & Ekşi, F. (2017). "Büyüklenmeci Narsisizmin İki Farklı Yüzü: Narsistik Hayranlık ve Rekabetin Mutlulukla İlişkisi", Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 46(46):37-58. DOI: 10.15285/maruaebed.330008

Dilbaz, N. (200). "Sosyal Anksiyete Bozukluğu: Tanı, Epidemiyoloji, Etiyoloji, Klinik ve Ayırıcı Tanı", Klinik Psikiyatri, 3(2):3-21.

Dikmen, O. (2019). "Genç Erişkinlerde İnternet Bağımlılığı Düzeyleri İle Sosyal Görünüş Kaygısı Ve Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Duy, B. (2003). "Bilişsel-Davranışçı Yaklaşım Dayalı Grupla Psikolojik Danışmanın Yalnızlık ve Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Üzerine Etkisi", Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Eker, E. (2021). "Üniversite Öğrencilerinin Yalnızlığın Sosyal Kaygı, Sosyal Beceri Ve Öz-Saygı (Benlik Saygısı) Açısından İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Eldoğan, D. (2016). "Hangi narsizm? Büyüklenmeci ve kırılğan narsizmin karşılaştırılmasına ilişkin bir gözden geçirme", Türk Psikoloji Yazıları, 19(37):1-10.

- Erdoğan, B. & Sahin, M. (2020). "Yetişkin Bireylerde Narsisizm, Yakın İlişkiler ve Cinsellik", *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(27): 266-287. DOI: 10.26466/opus.671715
- Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using SPSS*, 3rd Edition, Sage Publications, London.
- Gültekin B.K. & Dereboy İ.F. (2011). "Üniversite öğrencilerinde sosyal fobinin yaygınlığı ve sosyal fobinin yaşam kalitesi, Akademik başarı ve kimlik oluşumu üzerine etkileri", *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22(3): 150-158.
- Hendin, H. M., & Cheek, J. M. (1997). "Assessing Hypersensitive Narcissism: A Reexamination of Murray's Narcism Scale", *Journal of Research in Personality*, 31(4):588-599.
- İmamoğlu, A.H. (2018). "Narsisizm: Algılanan ebeveyn tutumları ve savunma mekanizmaları açısından bir inceleme", Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kahyaoglu, İ. (2021). "Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Anksiyete Düzeyinin Benlik Saygısına Etkisinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Kanten, P. (2014). "Narsistik Kişilik Özelliğinin Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Üzerindeki Etkisinde Örgüt İkliminin Düzenleyici Rolü", *İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi*, 25(76): 160-184.
- Karaaziz, M., & Atak, İ. E. (2013). "Narsisizm Ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme", *Nesne Psikoloji Dergisi*, 1(2): 44-59.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Kessler, R. C.; Stein, M. B., & Berglund, P. (1998). "Social phobia subtypes in the National Comorbidity Survey", *American Journal of Psychiatry*, 155(5): 613-619.
- Kılınç, H., & Sevim, S. A. (2005). "Ergenlerde yalnızlık ve bilişsel çarpıtmalar", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2):67-89.
- Kocakula, Ö.(2012). "Narsistik ve obsesif kompulsif kişilik bozukluklarının karar süreçlerine etkisi", Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Koşan, Y.(2015). "Üniversite öğrencilerinin facebook kullanımının narsisizm ve saldırganlık düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Oruç, T. (2013) "Üniversite öğrencilerinde psikososyal değişkenlere göre yalnızlık ile otomatik düşünceler ilişkisinin incelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özgüner, M., Özdemir, A., Saygılı, M., & Onay, Ö. A. (2017). "Kontrol odağının girişimcilik potansiyeline etkisinde başarıma ihtiyacının aracılık rolü", *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(2):1-11.
- Özsaydın, S. (1984). *Psikiyatri Sanal Matbaacılık*, cilt:7, İstanbul.
- Peplau, L. A. & Perlman, D. (1982). "Perspectives on loneliness". Wiley-Interscience. New York.
- Rıhtım, B. Z. (2020). "Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığının kırılgan narsizm ve sanal ortam yalnızlık düzeyi ile ilişkisinin incelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Rohmann, E.; Neumann, E., Herner, M. J. & Bierhoff, H. W. (2012). "Grandiose and vulnerable narcissism: Self-construal, attachment, and love in romantic relationships", *European Psychologist*, 17(4):279.
- Rose, P. (2002). "The happy and unhappy faces of narcissism", *Personality and individual differences*, 33(3):379-391.
- Sarıçam, H. (2011) "Üniversite öğrencilerinin reddedilme duyarlılıkları ile benlik saygıları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi", (Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Schneier, F. R., Johnson, J., Hornig, C. D., Liebowitz, M. R., & Weissman, M. M. (1992). "Social phobia: Comorbidity and morbidity in an epidemiologic sample", *Archives of general psychiatry*, 49(4):282-288.
- Sevindik, Ş. (2019). "The effects of social support, perceived family environment, loneliness and emotion regulation difficulties on nonsuicidal self-harm behaviors & suicide ideation", *Doktora Tezi*, Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Soykan, Ç., Özgüven, H. D., & Gençöz, T. (2003). "Liebowitz Social Anxiety Scale: The Turkish Version", *Psychological Reports*, (93):1059-1069.

Şengül, B. Z., Ünal, E., Akça, S., Canbolat, F., Denizci, M., & Baştuğ, G. (2015). ‘‘Validity and reliability study for the Turkish adaptation of the Hypersensitive Narcissism Scale (HSNS)’’, *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, (28):231-241.

Tabachnick B.G. & Fidell L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (sixth ed.) Pearson, Boston

Tekneci, M. (2020). ‘‘Kırılgan Narsisizm ve Onay Bağımlılık İlişkisinin İncelenmesi’’, (Yüksek Lisans Tezi), Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kıbrıs.

Temizel, S. (2014). ‘‘ Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygıyı yordayan ailesel ve bilişsel faktörler’’, (Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Türk, E. G, & YILDIZ, A. D. (2017). ‘‘Aşk biçemleri, ilişki doyumu ve yalnızlık: Üniversite öğrencileri üzerine bir çalışma’’, *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 7(48):97-109.

Türkçapar, H. (1999). ‘‘Sosyal Fobinin Psikolojik Kuramı’’, *Klinik Psikiyatri*, 28:452-456.

Yaşar, M. R. (2007). ‘‘Yalnızlık’’, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1): 237-260.